

Nr 91.

Ankom till riksdagens kansli den 7 juni 1920 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., jämte i ämnet väckta motioner, allt i vad rör jordbruksärenden.

(1:a avd.)

Sedan Kungl. Maj:t dels i den till riksdagen den 7 januari 1920 avlåtna propositionen, nr 2, med förslag till tilläggsstat för år 1920 föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition angående dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, för ändamålet beräkna erforderliga anslag under de särskilda huvudtitlarna, dels ock i den samma dag avlåtna statsverkspropositionen föreslagit riksdagen att för år 1921 beräkna särskild avsättning för dyrtidstillägg åt vissa befattningshavare m. fl., har Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 30 januari 1920 avlåten proposition (nr 95), under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 40 häft. (Nr 91.)

1

1) att godkänna propositionen bifogade nedan intagna förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst;

2) att i avseende å dyrtidstillägget för år 1920

dels medgiva, att till befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, postsparbanken, flottans pensionskassa samt statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. dyrtidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas;

dels för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid nedannämnda verk och institutioner å tilläggsstat för år 1920 anvisa

under sjätte huvudtiteln:

för försäkringsinspektionen ett reservationsanslag å kronor 45,200,
att av bidrag till försäkringsinspektionen direkt utgå;
för statens biografbyrå ett reservationsanslag å .. kronor 20,800,
att av avgifter för granskning av biografbilder direkt utgå;

under sjunde huvudtiteln:

för mynt- och justeringsverket ett reservationsanslag å kronor 80,000,
att av inkomst av myntning och justering direkt utgå;
för patent- och registreringsverket ett reservationsanslag å kronor 430,000,
att av patent- och varumärkes- samt registreringsavgifters medel direkt utgå;
för bank- och fondinspektionen ett förslagsanslag å kronor 50,800,
att i första hand direkt utgå av bidrag till bankinspektionen; samt
för kontrollstyrelsens avdelning för skattefri sprit ett reservationsanslag å kronor 40,800,
att av denatureringsavgifter direkt utgå;

dels ock till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke här ovan särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa

under andra huvudtiteln	kronor	4,780,000
» tredje	»	»	900,000
» fjärde	»	»	29,210,000
» femte	»	»	18,320,000
» sjätte	»	»	13,760,000

under sjunde huvudtiteln	kronor	10,290,000
» åttonde »	»	13,800,000
» nionde »	»	2,940,000

samt

3) att i avseende å dyrtidstillägget för år 1921

dels till bestridande av kostnaderna för dylik förmån åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1921 års riksstat anvisa ett förslagsanslag, högst

kronor 160,000,000,

dels ock förklara, att under år 1921 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola bestridas, härför erforderliga belopp skola utgå

beträffande befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, statens domäner, postsparbanken, flottans pensionskassa, statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., försäkringsinspektionen, statens biografbyrå, mynt- och justeringsverket, patent- och registreringsverket, bank- och fondinspektionen samt kontrollstyrelsens avdelning för skattefri sprit av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt

beträffande befattningshavare vid övriga verk och institutioner av de medel, vilka för beredande av dyrtidstillägg under år 1921 kunna vardas å riksstaten för sagda år särskilt avsatta.

Det propositionen bilagda förslaget till kungörelse är av följande lydelse:

Förslag

till

Kungörelse

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Häri genom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av

riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

lön och lönetillägg;
 tjänstgöringspenningar;
 ortstillägg, dyrortstillägg och kallortstillägg;
 arvode;
 ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;
 ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;
 inkvarterings- och servisbidrag;
 dagavlöning och dagavlöningsstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;
 docentstipendium vid statens högskolor;
 extra avlöningstillägg;
 extra lönetillägg;
 provisoriskt avlöningstillägg;
 tillfällig löneförbättring;
 tillfälligt lönetillägg;
 tillfällig förhöjning i dagavlöning för visst manskap vid armén och marinen;
 häradskrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag; samt
 uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmäles, i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant av omständigheterna påkallat.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i § 3 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl.

Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen, nämnda tal minskas med en niondel därav, varvid, för det fall att det sålunda erhållna talet icke är jämnt delbart med 2, detsamma, därest det med högst 1 understiger närmast högre med 2 jämnt delbara tal, höjes till sistnämnda tal, men eljest sänkes till närmast lägre med 2 jämnt delbara tal.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat grundtal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

Mom. 1. För andra i denna kungörelse avsedda befattningshavare än de i mom. 2 här nedan nämnda utgår dyrtidstillägget på följande sätt.

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 100 kronor men icke 1,250 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet. Å del, som överstiger 1,250 kronor för månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Mom. 2. Rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt häradshövdingar och vissa vikarier för sistnämnda befattningshavare är särskilt stadgat.

§ 4.

Dyrtidstillägg beräknas endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att dels dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universiteten, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruks-

akademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna slags avlöningsförmåner författningsenligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, dels beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöning akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, dels ock till förste notarie i domsaga, vikarie för förste notarie och den, som förordnats att förvalta häradshövdingämbete, dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningsenligt utgående inkvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än statsmedel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk och vid högre lärarinneseminariet åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning.

§ 5.

Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller för sjukdom eller som åtnjuter ferier, semester eller därmed jämförlig tjänstledighet, äger att utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom. För den, som har tjänstledighet av annan anledning, minskas dyrtidstillägget i samma proportion som förhållandet mellan den under ledigheten uppburna avlöningen och den avlöning, som skolat utgå, därest befattningshavaren icke åtnjuter dylik ledighet.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av de i §§ 1—5 meddelade bestämmelserna.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl.

Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat, därvid de i §§ 1—5 meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning med iakttagande tillika, att till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med högst hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuter lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. samt indelt manskap vid krigsmakten.

§ 10.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbuset.

§ 11.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 12.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.

Ifrågavarande proposition, vilken hänvisats i vad den angår pensions- och indragningsstaterna till bankoutskottet och såvitt rör jordbruksärenden till jordbruksutskottet, har i övrigt hänvisats till statsutskottet.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Motioner.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft följande inom riksdagen väckta, i vad de röra jordbruksärenden till jordbruksutskottet hänvisade motioner, nämligen

1) Nr 227 i första kammaren av herrar *Hult* och *Pålsson*, vari hemstälts,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i det vid Kungl Maj:ts proposition nr 95 bifogade förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., att § 3 kommer att erhålla följande ändrade lydelse:

§ 3.

Mom. 1. För andra i denna kungörelse avsedda befattningshavare än de i mom. 6 av denna § nämnda utgår dyrtidstillägget, på sätt nedan sägs, med högre belopp till familjeförsörjare än till icke familjeförsörjare.

Mom. 2. Såsom familjeförsörjare anses

a) manlig befattningshavare, som vid början av det kalenderkvartal, vilket omfattar den månad dyrtidstillägget avser, underhåller antingen barn, som icke uppnått 18 års ålder eller som på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte är varaktigt oförmöget till arbete, eller fader eller moder; dock ej i sådana fall, då barnet eller fadern eller modern är i egenskap av befattningshavare eller pensionär berättigad till dyrtidstillägg;

b) manlig befattningshavare, vars hustru vid kalenderkvartalets början är på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varaktigt oförmögen till arbete; dock ej i sådana fall, då hustrun är i egenskap av befattningshavare eller pensionär berättigad till dyrtidstillägg;

c) kvinnlig befattningshavare, som vid kalenderkvartalets början är ogift, änka eller frånskild och underhåller barn eller fader eller moder, på sätt under a) sägs; samt

d) kvinnlig befattningshavare, som vid kalenderkvartalets början är gift och vars man är på grund av bristande arbetsförmåga väsentligt urståndssatt att bidra till familjens underhåll; dock ej i sådana fall, då

mannen är i egenskap av befattningshavare eller pensionär berättigad till dyrtidstillägg.

Mom. 3. Andra befattningshavare än under mom. 2 sägs anses såsom icke-familjeförsörjare.

Mom. 4. Till familjeförsörjare utgår dyrtidstillägget å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kr. för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 100 kronor men icke 1,250 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet. Å del, som överstiger 1,250 kronor för månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Mom. 5. Till icke-familjeförsörjare utgår dyrtidstillägg å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet. Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del därav, som överstiger 100 kronor men icke 600 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar en tredjedel av grundtalet. Å del, som överstiger 600 kronor för månad, utgår icke dyrtidstillägg.

Mom. 6. Rörande dyrtidstillägg åt befattningshavare vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar och statens vattenfallsverk samt häradshövdingar och vissa vikarier för sistnämnda befattningshavare är särskilt stadgat.

2) Nr 228 i första kammaren av herrar *Norling* och *Norin*, vari föreslås, att riksdagen måtte besluta, att, utöver vad Kungl. Maj:ts i proposition nr 95 föreslår, ett tillägg av 300 kronor må enligt i motionen angivna grunder utgå till gift manlig befattningshavare, vars fastställda lön icke överstiger 4,000 kronor.

3) Nr 229 i första kammaren av herr *Julin*, *Teodor*, och herr *Asplund*, vari hemställts, att riksdagen måtte, med godkännande i övrigt av det förslag till »Kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst», som innehålles i Kungl. Maj:ts proposition nr 95 till årets riksdag, besluta: att § 3, mom. 1, 3:dje stycket av sagda kungörelse må erhålla följande lydelse:

Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor per månad, på sätt nyss sagts, och för den del, som överstiger 100 kronor men icke 170 kronor per månad, efter ett procenttal lika med det hela tal, som ligger närmast

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 10 saml. 40 häft. (Nr 91.)

$\frac{2}{3}$ av grundtalet, samt för den del, som överstiger 170 kronor, men icke 1,250 per månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet. Å den del, som överstiger 1,250 kronor per månad utgår icke dyrtidstillägg.

4) Nr 231 i första kammaren av herr *Clason m. fl.*, likalydande med nr 334 i andra kammaren av herrar *Thore* och *Bökelund*, vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta,

dels att beträffande avlöningsförmåner, som överstiga 100 kronor för månad, dyrtidstillägget för den del, som överstiger 100 men icke 1,250 kronor för månad, utgår efter ett procenttal, som motsvarar *två tredjedelar* av grundtalet,

dels ock att dyrtidstillägget skall utgå från och med den 1 januari 1920.

Då ifrågavarande förslag närmast påkallade ändringar av föreskrifterna i 3 § av den föreslagna kungörelsen och av bestämmelsen om ikraftträdandet och då dessa ändringar i sin tur torde föranleda ändringar i vissa delar av kungörelsen, särskilt av 2 §, har därjämte hemstälts, att vederbörande utskott måtte i sistberörda avseenden föreslå vederbörliga ändringar.

5) Nr 331 i andra kammaren av herrar *Hage* och *Lovén*, vari hemstälts,

A) att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts proposition nr 95 med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., dock med följande ändringar nämligen,

att det bestämmes, att dyrtidstillägget utgår å den del av en befattningshavares årsavlöning, som ej överstiger 2,000 kronor, med ett grundtal, som motsvarar det indextal, som enligt socialstyrelsens beräkningar utmärker fördyringen i levnadskostnaderna från augusti 1914, dock så, att om detta grundtal är ojämnt det nedreduceras till närmast lägre med 2 jämnt delbara tal,

att å avlöningsbelopp, liggande mellan 2,000 kronor och till och med 3,000 kronor, utgår dyrtidstillägg med $\frac{3}{10}$ av det grundtal, som i föregående stycke bestämts för avlöning till och med 2,000 kronor,

att å avlöningsbelopp, liggande mellan 3,000 kronor och till och med 5,000 kronor, utgår dyrtidstillägg med $\frac{2}{10}$ av det i första stycket nämnda grundtalet samt

att å avlöningsbelopp, liggande mellan 5,000 kronor till och med 9,000 kronor, utgår dyrtidstillägg med $\frac{1}{10}$ av det i första stycket nämnda grundtalet.

B) att de nya bestämmelserna skola träda i kraft den 1 januari 1920 samt

C) att riksdagen måtte anslå de belopp, som bliva en följd av ett antagande av de ovan föreslagna bestämmelserna.

6) Nr 332 i andra kammaren av herr *Bärg m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 måtte besluta, dels att dyrtidstillägget å avlöningsbelopp ej överstigande 100 kronor per månad må utgå med ett procenttal, som efter verkställda beräkningar anses motsvara levnadskostnadsökningen efter ingången av augusti månad 1914, dels ock, att dyrtidstillägget å avlöningsbelopp överstigande 100 men icke 1,250 kronor per månad må utgå med $\frac{4}{10}$ av det sålunda erhållna procenttalet.

7) Nr 333 i andra kammaren av herr *Eriksson* i Stockholm, vari hemställts, att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 måtte antaga följande ändrade lydelse av § 3 mom. 1 i förslaget till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst:

»För andra i denna kungörelse avsedda befattningshavare än de i mom. 2 här nedan nämnda utgår dyrtidstillägget på följande sätt:

A. *För befattningshavare, vars avlöningsförmåner icke överstiga 300 kronor för månad.*

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 100 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 100 kronor men icke 200 kronor för månad, utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor för månad, på sätt nyss sagts, samt för den del, som överstiger 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som närmast motsvarar två tredjedelar av grundtalet.

Överstiga avlöningsförmånerna 200 kronor för månad utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 100 kronor, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet, för den del, som överstiger 100 kronor men icke 200 kronor för månad, efter ett procenttal, som närmast motsvarar två tredjedelar av grundtalet, samt för den del, som överstiger 200 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet.

B. För befattningshavare, vars avlöningsförmåner överstiga 300 kronor för månad.

Dyrtidstillägg utgår för den del av avlöningsförmånerna, som utgör 100 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet, samt för den del, som överstiger 100 kronor men icke 1,250 kronor för månad, efter ett procenttal, som motsvarar hälften av grundtalet; dock skall dyrtidstillägg utgå med minst det belopp, vilket skulle utgå vid en avlöning av 300 kronor för månad, enligt bestämmelserna under A här ovan. Å del av avlöning, som överstiger 1,250 kronor per månad, utgår icke dyrtidstillägg.»

8) Nr 335 i andra kammaren av herr *Björck* i Jönköping, vari föreslås, att riksdagen såsom tilläggsmoment till § 3 i Kungl. Maj:ts proposition nr 95 ville besluta, att sådan lärare vid statens läroanstalt, som icke äger åtnjuta avlöning under ferier, skall vara berättigad att uppbära dyrtidstillägg efter det årsbelopp, till vilket dyrtidstillägget skulle uppgå, om avlöningen vore lika fördelad på årets tolv månader.

9) Nr 336 i andra kammaren av herr *Nylander*, vari hemställts, att riksdagen måtte vidtaga den ändring i Kungl. Maj:ts proposition med förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. m., att det föreslagna förhöjda dyrtidstillägget måtte beräknas från och med innevarande års ingång samt att de till följd härav ökade kostnaderna måtte utgå från de anslag, som för de respektive dyrtidstilläggen föreslagits i Kungl. Maj:ts proposition, och att slutligen till bestridande av de ytterligare kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare vid verk och institutioner, som icke i propositionen särskilt angivits, å tilläggsstat för år 1920 såsom förslagsanslag anvisa, utöver vad i propositionen föreslagits, ett belopp av 7,500,000 kronor, samt

10) Nr 337 i andra kammaren av herr *Vennerström*, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att ur § 7 i Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst borttaga ordet »särskilt».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de gjorda framställningarna, hänvisas till motionerna.

Utskottet vill erinra, att innevarande riksdag redan i anledning av bland annat Kungl. Maj:ts proposition nr 95 på statsutskottets hemställda godkända vissa allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst med undantag bland annat för de under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare, vilka grunder finnas intagna i bil. A vid detta utlåtande, ävensom medgivit, att till den, som på grund av kungörelsen den 30 maj 1919 (nr 262) i egenskap av befattningshavare i statens tjänst åtnjutit dyrtidstillägg för första halvåret 1920 eller del därav, skall utgå förhöjning i dyrtidstillägget motsvarande tjugo procent av de avlöningsförmåner för samma tidrymd, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad, på vilka enligt nämnda kungörelse dyrtidstillägg må beräknas, dock att sådant tillägg må utgå allenast till befattningshavare, som är familjeförsörjare; varvid likväl, där både man och hustru äro statsanställda, tillägget utgår endast till endera av dem, och då till den, som åtnjuter högsta lönen.

Genom nämnda beslut har riksdagen även i princip intagit sin ställning till de föreliggande motionerna. Vad riksdagen sålunda beslutat bör enligt utskottets mening fastställas att i tillämpliga delar gälla jämväl beträffande de under jordbruksdepartementet lydande befattningshavare.

Det erforderliga anslagsbeloppet för år 1920 har i anslutning till ovannämnda grunder beräknats till omkring 4,000,000 kronor.

I enlighet härmed — och under erinran tillika att riksdagen beslutat att för år 1921 upptaga å inkomstsidan visst belopp under titel »inkomster av statens reproduktionsanstalt» och å utgiftsidan ett anslag å samma belopp sålunda: »till upprätthållande av statens reproduktionsanstalts verksamhet, ordinarie förslagsanslag, att i första hand direkt utgå av inkomster av reproduktionsanstalten» — får utskottet hemställa,

I. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 95 må

1) godkänna bilagda förslag till kungörelse med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (bilaga A), att i tillämpliga delar gälla jämväl de under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare,

2) medgiva, att till under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare, som på grund av kungörelsen den 30 maj 1919 (nr 262) åtnjutit dyrtidstillägg för första halvåret 1920 eller del därav, skall

utgå förhöjning i dyrtidstillägget motsvarande tjugo procent av de avlöningsförmåner för samma tidrymd, dock högst å ett belopp av 1,250 kronor för månad, på vilka enligt nämnda kungörelse dyrtidstillägg må beräknas, dock att sådant tillägg må utgå allenast till befattningshavare, som är familjeförsörjare. Där både man och hustru äro statsanställda, utgår likväl tillägget endast till endera av dem, och då till den, som åtnjuter högsta lönen;

3) i avseende å dyrtidstillägget för år 1920

a) medgiva, att till befattningshavare vid statens domäner dyrtidstillägg må utgå av de medel, av vilka verkets omkostnader i övrigt bestridas,

b) för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt under jordbruksdepartementet hörande befattningshavare å tilläggsstat för år 1920 under nionde huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa 4,000,000 kronor;

4) att i avseende å dyrtidstillägget för år 1921 förklara, att under år 1921 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst skola bestridas, här för erforderliga belopp skola utgå

beträffande befattningshavare vid domänverket och statens reproduktionsanstalt av de medel, av vilka verkets eller institutionens omkostnader i övrigt bestridas, samt

beträffande befattningshavare vid övriga under jordbruksdepartementet hörande verk och institutioner av det till bestridande av kostnaderna för dylik förmån åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1921 års rikstat anvisade förslagsanslag, högst, 200,000,000 kronor,

II. att de i ämnet av herrar Hult och Pålsson, Norling och Norin, Julin och Asplund, Clason m. fl., Hage och Lovén, Bårg m. fl., Eriksson i Stockholm, Thore och Bökelund, Björck i Jönköping, Nylander och Vennerström väckta motionerna i de delar de hän-

visats till jordbruksutskottet må anses besvarade med vad utskottet ovan anfört och hemställt.

Stockholm den 7 juni 1920.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herrar greve Hamilton, Elisson, greve Wachmeister, Johansson i Uppmälby, Sävström, Pettersson Olaus, Berge, Hagfält, Flognfält, Igel och Ericsson i Arboga.

Bilaga A.**Förslag
till
Kungörelse**

med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

Mom. 1. Befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning blivit av Konung och riksdag till siffran bestämd eller eljest utgår efter av riksdagen prövade grunder, äga, där ej bestämmelser i annan ordning äro eller varda meddelade, med nedan i denna författning angivna begränsningar och undantag uppbära dyrtidstillägg å följande i avlöningen ingående slag av kontanta förmåner, nämligen:

- lön och lönetillägg;
- tjänstgöringspenningar;
- ortstillägg, dyrortstillägg och kallortstillägg;
- arvode;
- ålderstillägg och därmed jämförlig avlöningsförhöjning;
- ersättning för bostad, bränsle, lyse, inkvartering och beklädnad;
- inkvarterings- och servisbidrag;
- dagavlöning och dagavlöningsstillägg vid armén och marinen samt portionsersättning för underofficerare vid flottan, beräknad efter 62 öre per dag;
- docentstipendium vid statens högsolor;
- extra avlöningstillägg;
- extra lönetillägg;
- provisoriskt avlöningstillägg;
- tillfällig löneförbättring;
- tillfälligt lönetillägg;
- tillfällig förhöjning i dagavlöning för visst manskap vid armén och marinen;

härads-skrivares och landsfiskals förvaltningsbidrag; samt uppmuntringspenningar och tillfällig arvodesförhöjning för lotsar, kvarstående på gammal stat.

Mom. 2. Åtnjuter befattningshavare, som i mom. 1 omförmåles, i och för tjänsten efter vederbörande myndighets bestämmande beklädnadsersättning eller annan kontant ersättning, må jämväl å sådan ersättning dyrtidstillägg utgå, om och i den mån myndigheten, med hänsyn särskilt till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av stegringen i levnadskostnaderna beviljad förhöjning av ersättningen, prövar sådant av omständigheterna påkallat.

§ 2.

Dyrtidstillägget utgår, i enlighet med vad i § 3 närmare stadgas, i visst förhållande till ett grundtal, som av Kungl. Maj:t fastställles.

Grundtalet bestämmes sålunda, att sedan, med ledning av genom socialstyrelsens försorg verkställda beräkningar rörande den efter ingången av augusti månad 1914 inträdda ökningen i levnadskostnader, av Kungl. Maj:t fastställts det tal, som skall anses motsvara levnadskostnadsökningen, nämnda tal minskas med 6, därest talet är jämnt, men eljest med 5.

Allt efter som inträffade förändringar i levnadskostnadernas allmänna läge därtill giva anledning, fastställer Kungl. Maj:t, med ledning av de av socialstyrelsen senast verkställda beräkningar rörande ökningen i levnadskostnader, nytt grundtal att äga tillämpning från och med den månad, under vilken Kungl. Maj:ts beslut kungjorts, till den månad, under vilken Kungl. Maj:t må komma att på grund av ånyo inträdd förändring fastställa annat grundtal.

Närmare föreskrifter angående de beräkningar rörande ökningen av levnadskostnader, som skola av socialstyrelsen verkställas, meddelas av Kungl. Maj:t.

§ 3.

För befattningshavare, varom icke är i särskild ordning annorlunda stadgat, utgår dyrtidstillägget, räknat efter den för månad uppburna avlöningen, på följande sätt.

Å avlöningsförmåner, som icke överstiga 85 kronor i månaden, utgår dyrtidstillägget efter ett procenttal, som motsvarar grundtalet.

Överstiger avlöningen 85 kronor men icke 1,250 kronor i månaden,

utgår dyrtidstillägg för den del därav, som utgör 85 kronor, på sätt nyss är sagt, samt för den del, som överstiger 85 kronor, efter ett procenttal lika med femtiofem hundradelar av grundalet, dock att beträffande befattningshavare, vilken vid början av det kalenderkvartal, som omfattar den månad dyrtidstillägget avser, på grund av försörjningsplikt underhållit barn, som icke uppnått 16 års ålder, den del av månadsavlöningen, för vilken dyrtidstillägget utgår efter ett procenttal motsvarande grundalet, ökas med 15 kronor för varje dylikt barn. Förhöjning i dyrtidstillägget på grund av försörjningsplikt må icke beräknas för barn, som i egenskap av befattningshavare eller pensionär är berättigad till dyrtidstillägg av statsmedel, och må för barn, vars föräldrar båda åtnjuta dyrtidstillägg enligt denna kungörelse, nu nämnd förhöjning utgå endast till den av föräldrarna, som åtnjuter den högsta avlöningen, eller, om avlöningarna äro lika, till fadern. Därest vid beräkningen av det procenttal, som skall motsvara femtiofem hundradelar av grundalet, brutet tal uppstår, skall procenttalet jämnas till närmast lägre hela tal.

Uppgår avlöningen till mer än 1,250 kronor i månaden, utgår å den del, som överstiger nämnda belopp, icke dyrtidstillägg.

§ 4.

Dyrtidstillägg beräknas endast å avlöningsförmåner, som utgå av statsmedel. Där avlöning bestrides dels av statsmedel och dels av andra medel, beräknas dyrtidstillägg endast å den del därav, som utgår av statsmedel; dock att dels dyrtidstillägg åt befattningshavare vid universitetet, de allmänna läroverken och navigationsskolorna samt till lantbruksakademiens sekreterare beräknas å hela det belopp, vartill i § 1 angivna slags avlöningsförmåner författningens enligt uppgå, utan avseende därå, att till bestridande av nämnda institutioners utgifter användas jämväl andra medel än statsmedel, dels beträffande biträdande lärare vid musikaliska akademien, till vilkens avlöande akademien lämnar tillskott av egna medel, dyrtidstillägg beräknas jämväl å sådant tillskott, i den mån ersättningen icke utgår efter högre belopp för undervisningstimme i veckan än som tillkommer ordinarie lärare vid akademien, dels ock till vikarie för häradshövding samt till andre notarie i domsaga och vikarie för andre notarie dyrtidstillägg bestrides av statsmedel även å den del av utgående arvode, som gottgöres statsverket genom avdrag å häradshövdingens avlöningsmedel.

Till häradshövding utgår dyrtidstillägg å en antagen inkomst av 11,500 kronor om året.

I fråga om notarie vid domkapitel likställes med de avlöningsförmåner, varå dyrtidstillägg enligt § 1 mom. 1 skall utgå, så stor del av vederbörandes övriga inkomster i tjänsten, att det belopp, varå dyrtidstillägg beräknas, uppgår till 2,500 kronor utöver enligt stat utgående avlöningsförmåner.

Dyrtidstillägg beräknas även å författningsenligt utgående in-kvarterings- och servisbidrag, som gäldas av andra medel än stats-medel.

Befattningshavare vid allmänt läroverk och vid högre lärarinne-seminariet åtnjuta dock icke dyrtidstillägg å hyresersättning.

§ 5.

Befattningshavare, som är tjänstledig för offentligt uppdrag eller för sjukdom eller som åtnjuter ferier, semester eller därmed jämförlig tjänstledighet, äger att utan hinder av sådan ledighet uppbära det dyrtidstillägg, som eljest skolat tillkomma honom.

§ 6.

Till befattningshavare i statens tjänst, vilkas avlöning till siffran bestämts av Kungl. Maj:t, utbetalas dyrtidstillägg under iakttagande i tillämpliga delar av de i §§ 1—5 meddelade bestämmelserna.

§ 7.

Till innehavare av sådan befattning i statens tjänst, för vilken avlöningen icke till siffran bestämts av Konung och riksdag eller av Kungl. Maj:t och ej heller utgår efter av riksdagen prövade grunder, skall den myndighet, som äger bestämma avlöningen, lämna dyrtidstillägg, därest och i den mån myndigheten med hänsyn till efter ingången av augusti månad 1914 till följd av ökningen i levnadskostnader beviljad avlöningsförhöjning, anser sådant av omständigheterna påkallat, därvid de i § 1—5 meddelade bestämmelserna skola äga motsvarande tillämpning med iakttagande tillika, att till sådana icke ordinarie befattningshavare, som för sitt arbete i statens tjänst åtnjuta så kallade gratifikationer eller flitpenningar, dyrtidstillägg må utgå med högst hälften av vad dyrtidstillägg å dem tilldelade belopp enligt berörda bestämmelser skolat utgöra.

§ 8.

För befattningshavare, som av statens medel åtnjuter lön eller arvode för två eller flera befattningar, beräknas dyrtidstillägget å de

sammanlagda avlöningsförmånerna och utbetalas vid den befattning, som medför högsta avlöningen eller, därest avlöningarna äro lika, vid den befattning, till vilken han först blivit befordrad.

§ 9.

Med befattningshavare i statens tjänst likställas i avseende å rätt till dyrtidstillägg befattningshavare vid flottans pensionskassa och statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., indelt manskap vid krigsmakten samt reservofficersaspiranter vid flottan och reservmarinintendentsaspiranter.

§ 10.

Om befattningshavare under året avlidit, innan honom tillkommande dyrtidstillägg till fullo utbetalts, övergår hans rätt härutinnan till stärbhuset.

§ 11.

Till hjälp vid dyrtidstilläggets uträkning utfärdar Kungl. Maj:t nödiga tabeller.

§ 12.

Dyrtidstillägget utbetalas månadsvis i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes.

Denna kungörelse träder i kraft den 1 juli 1920.
